

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— október 26.

(Felállani!) Mindenki úgy imádkozik, ahogy neki tetszik, de senkise kényszeríthet arra más, hogy az ő módján imádkozzék. Magyarországon legszebb ima a Hymnus. Imádkozza ezt mindenki úgy, ahogy neki tetszik és ott, ahol jónak látja, de tartózkodjék attól, hogy ezt a legszentebb imát olyan körülmények között erőltesse másra, amelyek nem méltók nemzeti imádságunkhoz. Igen gyakran megtörténik — különösen a mai politikai alakulások hatása alatt, — hogy vendéglőben, vagy kávéházban elhuzatja valaki a magyar Hymnust és akkor azt követeli, hogy minden jelenlévő állva hallgassa végig. Akármilyen jó magyar ember legyen egyébként aki ezt teszi, annyi bizonyos, hogy tapintatlan és rossz izlésű ember. Mert ahogy az Istenimádás — ha nyíltan történik — csak bizonyos komoly helyzetekben nyilatkozik meg az imádat tárgyához méltóan, úgy a magyar Hymnushoz is meg kell válogatni a körülményeket. Nálunk — fájdalom — még akkora különbség van a hazafias hangulat kifejezési módjai között, hogy a helyi viszonyokhoz mérten meg kell állapítani, hogy milyen helyzetekben illendő, sőt kötelességszerű dolog a nemzeti Hymnusnak, felállással való megtisztelése. A jó izlés szavára hallgatva nyíltan kijelentem, hogy ha egy mulató társaság vendéglőben, kávéházban, vagy bármely nyilvános mulatóhelyen (zárt társaság, elkülönített helyen más beszámítás alá esik!) elhuzatja a magyar Hymnust, akkor ülve maradok és úgy teszek, mintha észre sem venném, hogy

mások is vannak a közelemben. És olyankor nem ismerem el semmiféle jogot arra nézve, hogy valaki a nemtetszését éreztesse, vagy éppen közölje velem, sőt néma sértődéssel hagyom el azt a helyet, ahol nem tudják, miként kell tisztelni a magyarok nemzetét imádságát. Ugy érzem magamat olyankor, mintha valami kedvenc ételmelet erőltetnék a torkomba, holott más körülmények között a legjobb étvággyal költeném azt el. Álljon fel mindenki széles ez országban a Hymnus dallamára mindazon alkalmakkor, ha valamely összejövetel, vagy ünnepség célja a hazafias érzület kifejezése, de ne merje senki, se a saját mulatságára, se a más bosszantására eljátszani, mert ebben az esetben nem ő a jobb magyar, hanem az, aki szó nélkül elhagyja a termet. Soha fel ne esendüljön a Hymnus mulatozás, dorobólás közepette, vagy ha valaki úgy érzi, hogy nem tud másként könnyíteni a lelkén, csak, ha a magyar Hymnust hallja, ne kényszerítsen más arra, hogy az, esetleg egészen idegen ember létere a szórakozások helyén és idejében a saját szórakozását megszakítva alávesse magát egy rá nézve közömbös mulató szeszélyeinek. Aki imádkozni akar, az ne törődjék mással, hanem imádkozzék. Aki szereti a hazáját, szeresse mélyebb indulattal, semhogy borközi állapotban kérkedjék vele!

mét elterelni a nemzeti követelések mezejéről, vagy sem, s hogy tényleg alkotmányos és parlamentáris ország vagyunk-e, vagy sem, vagy pedig a Habsburg összmonarchiának egy, a többinél nagyobb autonómiával bíró tartománya?

Lehet, hogy mire e sorok megjelennek, már ismeretes lesz a kormány programja, a melynek alapján táborába reméli gyűjthetni az ország többségét. De lehetséges az is, hogy megvárja az országgyűlés megnyitását és hivatalosan majd csak a törvényhozásnak számol be terveiről. Ez azonban nem valószínű. A kormány helyzete, célja, hivatása a legnagyobb mértékben kívánatosra teszi, hogy programját nyilvánosságra hozza. Híszén programjával akarja megmozdítani a közvéleményt, munkatervével híveket hódítani, reformeszméivel pártot szerezni.

A politikában tehát a várakozás csördje uralkodik. A pártok akciójuk szerzésével várnak, míg a kormány a programját közlésezi. Hír szerint az általános választójogon és más szociális és gazdasági programponokon kívül nemzeti vívmányt (!) is tartalmazna Fejérváryék programja! Állítólag a külügyi képviselőlet terén igéri a program a paritás legteljesebb (!) érvénytelenítését. Őszintén szólva mi nem igen hiszünk ezeknek az ígéreteknek, valamint az ország sem fog hinni. Az új miniszterium kormányzási programjának sarkalatos része tudvalevőleg a

Történelmi idők.

— okt. 25.

Történelmi idöket élünk. Ezekben a napokban fog eldőlni, hogy a bécsi taktikának sikerült-e a nemzet figyel-

A csók.

I.

A sötétben édes csókot lopni
Mesevilág... gyönyör... élvezet!
De mindent, mindig százszor visszakapva
A csók üdvét, csak így élvezed.

Hogy mi a csók?
Ó szárnyú nagy dolog
Édes ajkak csattanása,
Ha a szív dobog.

A földön nagyobb élvezet —
Az asszony csóknál nem lehet.

II.

Legelső édes csókunknak
Beh sok is fakadt nyomába:
Ki se látott, hisz kívülünk
Más nem volt a kis szobába.

Emlékszel-e? számolgattuk
S messze jártunk már a száztól...
Emlékszel-e? Tűzben égtünk
A forró szerelmi láztól.

Balassa Sándor.

Éjfélel párbaj.

Csendesen, zaj nélkül ment előre a század. A Mannlicherek fészkelődtek az elfáradt vállakon, s olyik legény magasra emelve a tizenöt fontos fegyvert, összeszorított ajkai között valami elfojtott káromkodást nyögött és szinte rádobia a nehéz golyószórót a másik vállára. Aztán ment tovább buta kitértással.

A hó meg csak hullt szépen, keringve, s betakarta a világot sápadt halotti takaróval, de az összerongyolt, éhes és fáradságtól elesigézott katonák komor tekintete szinte elhomályosította a ragyogó hólepet.

Péter Dragunics, a századhoz becszott fiatal tábori lélekész, fohászokodva susogta az ég felé:

— Irgalom a mi nagy bűneinkért én Uram!

Dél felé valami céda nóta kelt szárnyra a levegőben. Valah nnan a távolból, a felhőkbe vesző hegyek felől megindult a szél és jajgatva, sivitva kapaszkodott a csonttá gémberedett köpönyegekbe, felkavarta a völgyet belépő hótakarót és derzessző lehetével elkezdett könyeket facsarni a szomorú szemekbe.

A szó elhalt az ajkakon és ahogy az elkeseredett, néma csókolódás...

vel menetelt a végtelen hómezőn keresztül rendetlenül szétszórt szakaszokban, olyan-
nak tetszett mint egy csorda halálfarad,
eltévedt vad. És mintha csak az Ur oda-
fönn minden haragját éreztetni akarta volna,
négy óra felé párás, nenéz köd ereszkedett
le a hófelhők közül, aztán tüneményes gyor-
sasággal jött a sötétség. A föld meg csak
dübörgött, mozgott egyre félelmetesen és a
távolból zengő ágyudörgést szilajon verték
vissza az árnyékként gubbasztó havasi
bőrcek.

Azokon túl már járta a haláltánc!

A 9 te companie legényei megborzongva
néztek össze. A sziveket megülte a halál-
sejtelem; a félelem az ismeretlen ellentől,
amely ki tudja melyik szikla mögött lesel-
kedik rájuk villámzó karabélyáival és rö-
vidre fogott pengő acéi késeivel, amely úgy
osztja a halált, mint a felhőkből lecsapó
gyehenna tüze. És keresztül borongott va-
lami szilaj, dacos érzés a lelkeken: vissza-
fordulni, futni a halál elől!

És a szétszórt, fáradt legények között
halk moraj láz hangzott.

Idő Milán, menetközben megrántotta a
ragyás arcu Rankó Dusan fegyversziját:

— Soká megyünk még káplár ur?

— Majd csak beledöglünk egyezzer

Kristóffy-féle választási reform, mely az általános és egyenlő szavazati-jogon épül föl. A választási-jogosultság ebben csakis a teljes 24-ik életkor betöltésétől és az irni-olvasni tudástól van függővé téve.

Ezenkívül a kormány a szociális törvényhozás intézkedések egész seregét tervezi.

Állítólag azok a híresztelések, a melyek a képviselőház küszöbön álló feloszlását ujságolják, ez idő szerint minden konkrét alap nélkül szükkölnének. E kérdéssel a kormány még nem foglalkozott, mert egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik. Azt reméli, hogy ha programja ismeretes lesz a közvélemény előtt, követőket fog szerezni, habár tudatában van annak, hogy igen nagy nehézségek állanak útjában.

Előreláthatólag ezen reménye hiábavaló lesz, mert a nemzet jogosult óhajainak kielégítése nélkül a válság megoldhatatlan. Kizártnak tartjuk, hogy ez a kormány — legyen bár programja a legcifrabb — többséget kapjon akár a jelenlegi, akár a jövő parlamentben; épp úgy lehetetlen, hogy olyan ellenzék, mely első sorban nemzeti önállóságunkért, függetlenségünkért, alkotmányunk eleven voltáért vívja harcát: ne kapja meg a többséget.

Ezért kell, hogy a koalíció is programot valljon majd, még pedig komoly, magyaranyu és hatalmas programot, amely az ország egyéb helyzetével is számol, nemcsak az alkotmányjogával, olyat, amivel akkor is hódító utra indulhatna, ha nem ragyogna zászlaján a biztosan hódító jelszó: a nemzeti védekezés.

A kormány szócsövei azt mondják, hogy a kormány igenis győzelmet fog aratni, mert a józan magyar polgárság semmiesetre sem fogja megengedni, hogy az egyelőre ugyanis „megvalósíthatatlan” magyar vezényleti-nyelv miatt

annyi politikai és gazdasági előny esik kártassék ki a kezünkől. Miért megvalósíthatatlan? Hát még ha törvénybe volna is foglalva a német vezényleti-nyelv, a nemzet nem volna jogosítva ezt megváltoztatni? Nem a nemzeti akarat forrása minden jognak ez országban? Sokan, úgy látszik, azt gondolják, hogy nem!

A magyar alkotmány egyetlen olyan törvényt sem ismer, mely a királynak szolgáltatva volna ki a törvényalkotást, ellenben a szentesítés megtagadásában biztosította a királyi jogokat.

A koalíciónak igen, továbbra is fenn kell maradnia, hogy megakadályozza az alkotmányosdi játékot.

A koalíció a nemzeti védelemnek orgánuma, azért fennmaradása erkölcsi, közjogi, nemzeti szükség. Életkérdése állami önállóságunknak, melyet a kormány az alkotmányosság hamis értelmezésével teljesen kiszolgáltatni akar a királyi hatalomnak, olyan téren iniciálván a feiségek beavatkozását a parlamenti többség programjának összeállításába, melyet a nemzet el nem ismerhet, nem még akkor sem, ha a csillogó program csakugyan jó, csakugyan őszinte lenne és nem kérnék érte cserébe nemzetünknek százados aspirációit, törvényekbe foglalt jogait, állami önállóságát.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 26.

Az egész politikai világ érdeklődése most a szombati nap felé irányul, amikor is Fejérváry Géza báró miniszterelnök ki fogja fejteni a kormány programját a nála tisztelegő II. kerületi szabadelvűpárti küldöttség előtt.

A program három része már ismeretes, nevezetesen az általános szavazati jog, melyet a kormányelnök a törvényhatóságok-

hoz intézett leiratában is hangsúlyoz, aztán a kisbirtok tehermentesítése és végül az adó-reform a fokozatos módrendszer alapján.

(A koalíció vezérei Debrecenben.)

A koalíció ezekkel szemben azzal érvel, hogy ez csupa ígéret, de nem lesz belőlük semmi, de ha lesz is, csak arra jók, hogy nemzeti szuverenitásunkat aláássák. A koalíció vezérei egyébként már vasárnap el fogják mondani véleményüket a kormány programjáról. Ugyanis Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf részt vesznek Debrecenben az itteni három képviselő beszámolóján.

(Bánffy beszámolója.)

Szegeden pedig Bánffy Dezső báró fog beszámolót mondani. A küzdelem illetéknél haladéktalanul kezdetét veszi és megkezdik az erők olyan összemérését, amilyhez hasonlóra történelmünkben ritkán akadni.

(A kormány-pártja.)

A kormány programjának kifejtése után meg fogja alapítani pártját is, azután pedig megindulnak a választási küzdelmek a megüresedett kerületekben. Mint értesülünk, a szabadelvűpárt sehol sem szándékozik ellenjelöltet állítani a kormány jelöltjének, de a koalíció felveszi a legnehezebb küzdelmet. A budapesti II. és III. kerületre nézve, meg egyezés jött létre az újpárt és a függetlenségi párt között s ehhez képest a II. kerületben Lendl Adolf dr. lép föl újpárti programmal, a III. kerületben pedig Széchényi Aladár gróf lép föl függetlenségi programmal. A koalíció igen nagy súlyt helyez arra a két választásra és az erők összemérkezése páratlan energiával fog megtörténni.

(Egy új főispán látogatása.)

Tahy István Pestvármegye főispánja ma délelőtt 11 órakor megjelent a megyeházán és felkereste Fazekas Ágoston főjegyzőt, a kínél fél órát időzött.

(A választói jog.)

Állítólag egészen hiteles forrásból jelentik, hogy a kormány választói reformter-

— Akkor jól piszmozgott az oláh és mentek tovább bugdácsolva, szorosán egymás mellett.

Vitte őket az imbolygó fátyalfény, az ár, a fegyelem, meg az a mormogó zugás, amely megzendült előttük a homályban dübörgő, szédületes morajjal, amelylyel a megáradt Bosku üdözölte az éj vándorait.

A néhány száz lépéssel eléretől: elővéd kadétja lefuvatta a marchot. Páter Dragunics most már káromkodott, oberlieutenant Misztivacsek a bajusza jégesapjait rágicsálta kínjában, csak a kapitány maradt nyugodt és kedélyes továbbra is, amikor illő hangon tudatta a századdal, hogy helyezkedjen kényelembé, verje fel a sátrait, mert nem lehet tovább menni. Azután előrenyargalt a zajló folyócskához, amely derékban törté ketté az ócska, összekötő fahidat.

— Donnerwetter in Himmel, ez törtéhetett volna egy kicsit későbbben is! — sziszegte bosszusan a kadét felé, mintha csak őt okolná azzal, ami történt.

A kadét hallgatott. Maga is olyanfélét érzett hogy tulajdonképen igazsága van ennek a dörmögő, vén medvének és szótlannul, tanácstalanul nézte azt a fagytól vörös, bosszus arcot. Csak a hangos parancsazóra verte össze a bokáit:

— Kadét!

— *

— Elmegy hidat keresni arra lefelé!

Majd, hogy hanyatt nem vágódott, de megemberelte magát, tisztelgett és egyforma topogással ment a század felé, emberekért.

És mentek tizenheten. Tizenöt infanterista egy káplár és a kadét.

A hó csikorgott a lábaik alatt, a szél idegrázó dalokat süvitett, melettük morajlott a megáradt víz, messziről pedig zengett egyre a halál dala, az ágyudörgés, Csakugy harsogott feléjük a vízszhang dübörgése, — Mire a kadét először tempószünetet adott, már semmi sem látszott a táborból. Csak haloványan elmosódva villant meg olykor egy egy halovány fátylavilág a messze sötétségben, ahol a 9 te compagnie éjjelre szállást ütött.

Bosszusan kapta fel a fejét és harsányan kiáltotta:

— Mersch!

Erősen sötét volt. Az őrző ment tovább szótlannul, de a háttérrel fedező káplár, Rankó Dusán, csendesesen leült a hóba. Senki se vette észre, hogy nem megy utánuk. — Minden szem hidat keresett.

Mire hajnal felé a kadét visszakerült a táborba, félve adta le a rapportot, a kapitánynak, amely rövid volt és eredménytelen: — Brücke nicht gefunden, Korporal Rankó verschwunden!

A kapitány nagyot káromkodott, valami olyanfélét, hogy az Istennek nagy állatkertje van, de akkora barom, mint a kadét, még nem volt őrzővezető, továbbá, hogy, hogy mer valaki hidat nem találni, mikor ő azt parancsolta, hogy találjon! . . . de ezt már végig gondolni se tudta egészen, mert a folytatását elfojtotta az orrán, száján feltörő köhögés.

A kadét hallgatott. Szemeiben vastagon gyöngyöztek a könnyesepek, selymes bajusz-káján erős jégesapok meredeztek és egész testét rázta, verie az éjszakai jéges szél. Az eltűnt káplárra gondolt, a Rankó Dusánra, a barna oláh gyerekekre és talán ő érte hullottak a könyei is?

Ugyanakkor pedig, a mikor Rankó Dusán elmaradt az őrzővel, Idó Milán is föltápászkodott hideg fekhelyéről, kilopozott a sátorból és nekivágott az éjszakai Rankó Dusán után. A Bosku mellett találtak. Rankó jött a folyó mellett visszafelé, Idó meg ment előbe. Megszokták már a hideget az oláh havasok között, egyikük se fázott. A táborból félóra járásnyira találtak. Melettük morajlott a víz, és zörgő jégtömböket táncoltatott megáradt medrében.

Idó halkán szólt a káplárhoz:

Méti hívtál Rankó Dusán?

— Leszámolni egymással Idó Milán!

Hideg szél fujt az arcukba, a folyam zugott, morgott alattuk félelmetesen. Rankó csendesesen beszélt. Harag nélkül, gyűlölet nélkül:

— Idó Milán én szeretlek téged. Jó cimpora vagy és én sohase bántottalak, pedig fölöttesebb vagyok káplárod! Azért szerettelek mindig, mert becsületes, nyílt legény voltál. Benned mégis megért a gyűlölet én irántam. Vesd ki ezt a lelkebből. Jőjj, nyujtsunk baráti kezét, aztán itéljen fölöttünk a mindenható Bíró odafent. Számoljunk le férfiasan, katonához illő módon és hogy egyikünket se terhelje a másik

éből hiányzik a titkos szavazás. A választás nyilvános lesz s a választásnak az az „általános” jellege, hogy mindenki, aki elment huszonnégy éves, írni és olvasni tud s bizonyos alacsony állami adót megfizet, szavazhat. A szavazás községekként történik. Kristóffy „általános titkos választói joga” a mostanától abban különbözik, hogy eddig az aktív választói jog a 20. évvel kezdődött, az írás és olvasás tudása nem volt kötelező, ellenben az adócsenzus magasabb volt s a szavazás nem községekként, hanem a választókerület központjában folyt le. A reform jelentősége számokban az, hogy ma a választók száma körülbelül hat százaléka az ország népességének, míg a reform életbe lépése esetén ez a százalék tizenegyre emelkedik. Ausztriában a lakosság 25 százaléka a választó.

Négymillió család utójátéka.

Kir. ügyész és ügyvéd.

Páratlanul álló jogeset.

— okt. 26.

(Saját tudósítónktól) Ez év szeptember hó elején történt, hogy a „Szabadság” szenzációs családi újságról adott hírt. A vakmerő széhhimosszág, a melyet két budapesti ügynök Kovács István fakeskeredő nevében követett el, a debreceni kir. törvényszéket is foglalkoztatta.

A csikmegyei erdővétel ügyéről van szó ismét, melyben most szenzációs fordulat állott be. A vizsgálat ugyanis hetek óta tartott, ahogy kiderült a két budapesti ügynök furfangja.

A ügynökök ugyanis hamis beadványt adtak be Kovács István fakeskeredő nevében, a mire a csikszerepai törvényszék az eljárást az erdővétel ügyében beszüntette.

Mikor ez a turpisság kiderült az igazi Kovács István debreceni képviselője Révi Nándor dr. ügyvéd család miatt feljelentette a két ügynököt. Ebben az irányban folyt most

a nyomozat, a melynek során olyan fordulat állott be, hogy a kir. ügyész a feljelentést tevő Révi Nándor ellen kérte a vizsgálat kiterjesztését.

A fordulat jogi körökben nagy szenzációt keltett és különösnek találják a kir. ügyész eljárását annyival is inkább, mert Révi Nándor dr. egy csikszerepai ügyvéd nevében vállalta el az egész pörnek idevaló képviselőségét.

Az ügy részletei a következők:

(Utazás egy ember körül.)

Mikor Révi Nándor a két budapesti ügynök ellen a vizsgálatot megindította, a terhelteket kihallgatták a hamisított okiratra nézve, amellyel a törvényszéket félrevezették.

A kihallgatás alkalmával a terheltek azzal védekeztek, hogy a panaszos Kovács István nem létezik. A kir. ügyész ezt a védekezést elfogadta a mi által természetesen bekövetkezett az az állapot, hogy bűncselekményről beszélni nem lehet. Viszont ebből a védekezésből az is nyilvánvaló lett volna, hogy azok a kik a valódi Kovács István nevében jártak el, nem létező embert képviselnek és a meghatalmazást a polgári per során is koholták.

(Az ügyész gyanusít.)

A vádlottak védekezése alapján Galánffy János kir. ügyész gondolt egyet s gyanuba fogta a feljelentést tevő ügyvédet, Révi Nándor drt, a panaszos és létező Kovács István képviselőjét. Utasította a rendőrséget, hogy Révit hallgassa ki, mert az a gyanuja, hogy Révi koholt meghatalmazással az erdővásárló párisi társaságtól előnyöket akart kicsikarni.

Mindezen utasításokat titokteljesen a rendőrséghez intézett átiratban jelölte meg a kir. ügyész. Révi Nándor azonban értesült ezekről a „titkos” instrukciókról s megjelent Mile Pál r. fogalmazó előtt, a ki az ügyben a vizsgálatot vezeti.

Kétségtelen, hogy Galánffy János gyanusítása Révi Nándor ügy egyéni, mint ügyvédi tisztességét megtámadja s hozzá is látott a kir. ügyésznek teljesen alap nélküli vádjának ellenkezőjét bizonyítani.

(Kovács létezik.)

Révi a rendőrség előtt teljesen igazolta, hogy fele nevében a legkorrektebben járt el.

— Akkor hát mehetsz Milán vigyázz, hogy haza juss és mond meg neki, hogy áldja meg az Isten, meg téged is!

Elhajította a pénzarabot, amely koppanva ült meg valahol, talán éppen az írásos felével fölfelé.

Idő egy szót se szól. A lelkébe szánó fájdalmas boldogság költözött és eldabolt a káplár elé, aki gyermekes örömmel simogatta a fedetlen fejét:

— Nagy örömet csinállok nektek ugye?
Aztán boldog megelégedett mosolylyal megindult a Bosku mellett fölfelé!

A másik meg térdelt egy darabig, aztán a tuláradó boldogságtól elvakulva, bukácsolva futni kezdett a föllármázott tábor felé, ahonnan lobbanó féklák suhantak a szökevények keresésére szanaszéjjel a sötétségben.

Rankó Dusan lebuza a csizmáit és hallgatta a víz zengő morajlását. Arcának egyetlen vonása se torzult el, amidőn meztelen lábával a fagyos vízbe lépett. Alla állította a fegyvert és megnyomta a ravaszt. A lövés felverte az éjszaka csendjét és diadalmas erővel subant sivitva az álkapcsot és koponyán keresztül a borult ég felé és vitte magával a Rankó Dusan szomorú lelkét, a testét pedig, a nagy, erős testét, szerelmes csobogással ölelték magukba a Bosku hulláma.

Ikarusz.

— Becsatolta a fele által kiállított közjegyzői meghatalmazást, amely 1905. szept. 6-án tenát az általa beadott bünygyi feljelentés előtt kelt, s a melyben Kiss Aladár közjegyző, a ki a meghatalmazást látta-mozta, kijelenti, hogy ügyfelét Kovács Istvánt, személyesen ismeri.

A kir. ügyész azon gyanuját eloszlatandó, hogy ő anyagi előnyöket akart kicsikarni a párisi társaságtól, bemutatta Dr. Szántó Samu csikszerepai ügyvédnek leveleit, amelyekből kiviláglik, hogy Szántó kérte fel Révit az ügy vitelére és jelzi, hogy költségeit kiegyenlíti.

Mindezen kézzelfogható bizonyítékok alapján Révi megjelent Galánffy János ügyésznel és kérte az ügynek békés elintézését és az ügy egyéni, mint ügyvédi becsületét mélyen sértő rendőri átiratnak megsemmisítését.

Galánffy a felét képviselő ügyvéd kérését elutasította s azzal indokolta eljárását, hogy neki mint hatóságnak jogában áll bárkit meggyanúsítani.

(Panasz Galánffy ellen.)

Mi sem természetesebb, hogy Révi, ki nek becsületét a kir. ügyész ily módon ki-pellengézte nem hagyta ennyiben a dolgot. Tüstént fegyelmet kért maga ellen az ügyvédi kamaránál, egyben Galánffy János ügyész ellen is feljelentést tett felettes hatóságánál.

Jogi körökben mindentűn nagy érdeklődéssel néznek a páratlanul álló jogeset fejleményei elé.

A kanyaró nem veszélyes.

A járvány enyhe jellegű.

Az egészségügyi-bizottság ülése.

— okt. 26.

(Saját tudósítónktól) Debrecen egészségügyi bizottsága ma délután tartotta meg ülését a városban fellépett kanyaró járvány ügyében.

Hetek óta irtunk mi is a kanyaró terjedéséről, a mely már egy látszott, hogy veszélyes jellegűvé válik és a legszigorubb intézkedéseket igényli. Örömmel hallottuk azonban, hogy a kanyaró igen enyhe jellegű, ugy hogy abszolúte veszély nincsen. Ugyanez okból nem tartotta a bizottság szükségesnek, hogy az iskolákat és ovodákat bezárassa.

A főorvos részletes jelentéséből kitűnt, hogy október havában a mai napig — összesen 47 gyermek betegedett meg kanyaróban, de a megbetegedések csaknem mind felgyógyulással végződtek. A betegség megállítására a főorvos saját hatáskörében minden lehetőt elkövetett és így a szülőknek a félelemre okuk nem lehet.

A bizottság egyébként azt is kimondta, hogy az esetre, ha a betegség komoly jellegűvé válna, újabb ülést hívnak össze az óvintézkedések megtételére. Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Az ülésen Körner Adolf tanácsnok elnökölt. Jelen voltak dr. Sárváry Gyula, dr. Varga Emil, dr. Somogyi Zoltán, dr. Balkányi Ede, dr. Popper Alajos, dr. Burger Péter, dr. Lengyel Dezső h. tőrszörvos, Körner Adolf üdvözölte a megjelenteket s ezután Sárváry Gyula főorvos előterjesztette jelentését, amely a kanyaró fellépéséről szól. A kanyaró a városban nagymértékben fellépett, s e betegség megállítására mindenféle fontos intézkedéseket tett. A bizottságot azért hívta össze, hogy az esetben, ha az ovodák és az elemi iskolák bezárása fennforogna, elhatározza. A bizottság azonban az eddig sajtó

vére, bizzuk életünket vagy halálunkat a szeres.

Me:engve nézett a zugó vízbe és meg rázkódott. Aztán csendesen folytatta:

— S aki haza kerül közülünk, az mondja meg annak a leánynak, hogy a másik megérdemel tőle egy könyvet, mert érte halt meg a messze idegenben.

Lehajtotték a fejüket, s látta mind a kettő a hideg éjszakában azt a szerelmes, fekete szempárt villogni, amely elkísérte őket a háboru gyilkos tűzébe is.

Rankó egy pénzarabot forgatott a kezében, Idő Milán félelem nélkül emelte rá a szemét és dacosan szóit:

— Enyém a koronás fele!

A káplár megforgatta a pénzarabot a levegőben, de még estében újra elkapta. — Csendesen kérdezte:

— Milán, igazán téged szeret?

— Azt mondta meghal, ha nem jövök vissza.

A másik fájdalmasan összerázkódott.

— Rólam nem szólt?

— Mondta, hogy kár, hogy ragyás a képed!

Hosszu csend tén adt. A káplár remegni kezdett a hidegtől. Ezt az érzést még nem ismerte. Erőltette a hangját, hogy beszélni tudjon. Megragadta Idő kezét.

Téged szeret, igazán téged?... Tudja, hogy nekem két csillagom van, s neked egyse?

— Tudja hát, épp ezért mondta.

A bizottság tagjai közül dr. Sárvány Gyula, Balkányi Ede és Burger Péter kijelentik, hogy a kanyaró járvány igen enyhe lefolyású, a melynek abszolúte semmiféle kolyabb jellege nincs. A bizottság ezt tudomásul vette.

Sárvány Gyula kijelenti, hogy a betegség annyira enyhe, hogy a gőzfertőtlenítést nem tartja szükségesnek. Elégséges, ha a beteg szobáját kifüstölik s az ágyneműt jól kimossák.

Az ülés ezzel véget ért.

Egyház és iskola.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Második nap. —

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület gróf Dégenfeld József elnöklete alatt ma folytatta tegnap megkezdett közgyűlését, mely dr. Kovács Gábor jogakadémiai és Nagy Vilmos tanítóképzési tanárok ünnepélyes eskütelével vette kezdetét.

Az egyházkerület és a debreceni ref. egyház 8—8 tagot választott a tanárvizsgáló bizottságba. Az alapító leveleket a közgyűlés jóváhagyta.

Tudomásul vette, hogy a dr. Helle Károly távozásával megüresedett jog tanszékre, a kijelölés a következő sorrendben történt: Tóth Károly, Szücs Géza, Benkő Lajos, Kovács Miklós és Fekete László. A tanárválasztóbizottság titkos szavazásánál utján ejtette meg a választást, mely szerint dr. Tóth Károly és dr. Szücs Géza egyforma szavazatot kaptak és így elnöki döntéssel dr. Tóth Károlyt választották meg a debreceni jogakadémia tanárává.

Ezután a máramarosi jogakadémian megüresedett, tanári állás betöltése következett. Felolvasták a jogakadémiai igazgató jelentését a pályázók képesítéseivel együtt. A 15 tagú tanárválasztó bizottságba beválasztották 8 egyházi és 7 világi tagot.

Majd a jelölést olvasták fel. A rendes tanári tanszékre egyedül dr. Gergely Györgyöt ajánlják, aki már 5 éve tanár és kötelező ígéretet tett, hogy az egyetemi magántanári képesítést 3 év alatt megszerzi. A helyettes tanári állásra jelöltettek dr. Benkő Lajos, Benda Jenő, Szabó Béla, Vajna Géza és Márton Géza.

Megválasztották rendes tanárrá 13 szavazattal dr. Gergely Györgyöt.

Az új debreceni főgimnázium.

Ezután Sas Béla javasolja, hogy az egyházkerület a 16 000 korona államsegélyt az újonnan építendő debreceni gimnázium építésére fordítsa.

Szell György nagybányai esperes a szegény egyházakra hívja fel a közgyűlés figyelmét, amelyek nehéz viszonyokkal küzdenek és iskoláikat sem képesek fenntartani. Kéri a 16 000 korona államsegélynek a szegény egyházak közt való szétosztását.

Az elnök bár osztja a felszólaló nézetét, nem helyesli, hogy e csekély összeg elforgácsolódjék.

Uray Imre inkább a szegény felekezeti iskolák fenntartására fordítaná az összeget. Dóczy Imre lehetetlennek tartja, hogy az egyházkerület meg ne szavazza e csekély összeget. Uray Imre személyes kérdésben kijelenti, hogy nincs szükség új építkezésre. Karai Sándor debreceni gimnáziumi igazgató a kollegiumi állapotok tarthatatlanságára mutat rá. Domahidy Elemér ismeri a tarthatatlan állapotokat az egyházkerület is hozzájáruljon az építési költségekhez. Indítványozza, hogy addig, míg szükség nincs rá, adják a 16 000 koronát a szegény egyházaknak. Ferenczy Gyula hosszabb beszédben történelmi indítványát az előadói javaslat mellett, amelyet nagy többséggel el is fogadtak.

Következett ezután a különböző bizottságok kiegészítése, melyekbe a következők választottak be:

Tanügyi bizottság: Dávidházy János, Szell Kálmán, Sütő Kálmán, Görömbey Pé-

ter, K. Tóth Kálmán, Diesöffy József, György Endre, Domahidy Elemér, Fekete Márton, Ujfalussy Béla, dr. Baksa Lajos, Rásó Gyula.

Főiskolai igazgató tanács: dr. Baksa Lajos.

Vasárnapügyi bizottság: Eröss Lajos.

Főiskolai gazdasági tanács: dr. Tüdős János.

Tanító képességi vizsgálatot vezető bizottság: Póttag: Sulyok István.

Felsőbb leány iskolák állandó bizottsága: Eröss Lajos.

Tökesegegy és kongrua bizottság: Diesöffy József.

Kerületi pénzügyi bizottság: Simonffy Imre.

Letárgyalták ezután minden nagyobb vita nélkül a szervezeti szabályok módosítását. Csiky Lajos tanár amerikai utjáruk kérdése nagy vitát provokált. A közgyűlés a terv tárgyalásánál két csaknem egyenlő pártra szakadt és hosszas megvitatás után szavazatra bocsátva a kérdést két szavazattal a terv elfogadása mellett döntött.

A debreceni ev. ref. egyház tanyaeépítési ügyével megbízott küldöttsége e hó hó 27-én d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. — Tárgyak: folyó ügyek

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— október 26.

Almos idő, olmos eső,
Fejünk fölött lóg a felhő.

Nincs az ősznek egy mosolya,
Mint ha zord telet jósolna.

Magyarok, oda se néki!
Ez a nóta ugyis régi!

A törvénybe takaródnak,
Ily bundában meg nem fázunk!

A válasz joga.

— okt. 26.

A mennyei birodalom férfainak nagyon megkönnyítik a választ. D'Eujoy Pál francia tudós vette magának a fáradságot, hogy a meglehetősen bonyolódott kínai házassági törvényhozást tanulmányozza és most közzéteszi a kínai jog alapján történhető válasz fontosabb határozatait.

A férj elválhat a feleségétől, ha az asszonynak nincsen gyermeke, vagy haraszul viselkedik, ha a férj szülei ellen vét, ha lop, vagy ha féltékenykedik.

Az elvált asszony ismét férjhez mehet, ezt a helység mandarinjainál óvást emelhet a beadott válóper ellen abban az esetben, ha a férj fensőbbeségével visszaél, vagy ha a törvényeket megsérti. A férjet, ha rábizonyul hogy az asszony igazat mondott, nyolcvan botbüntetésre ítélnek el és kényszerítik, hogy az asszonyt fogadja vissza.

Közös beleegyezéssel akkor is elválhatnak Kinában, ha a házastársak azon az alapon kívánják az elválást, mert nem férnek meg egymással. A választ akkor is kimondják, ha akár a férj, akár az asszony otthonát elhagyja.

Az asszonyt, ha otthonából eltávozik, vétkesnek mondják ki és száz botütéssel sújtják. Ebben az esetben a férjnek jogában áll a feleségét visszafogadni, vagy tőle elválni, de tetszése szerint máshoz is férjhez adhatja.

Azt az asszonyt, a ki saját elhatározásából elhagyja otthonát, de még vállalása előtt

férjhez megy, kötél általi halálra ítélik el, ugyanaz a büntetés éri azt az asszonyt is, a ki házasságtörést követ el.

Ha a férj hagyja el otthonát, akkor az asszony csak úgy válhat el törvényesen, ha három évig nem hallott hirt férjéről és akkor is a mandarinok beleegyezése szükséges a válasz kimondásához mely esetben újra férjhez mehet. Ha az asszony három év lefolyása előtt hagyja el otthonát, nyolcvan botütést kap és ha újra férjhez megy, száz botütést.

A választ kimondják, ha a férj az asszonyt, vagy a nő férjét úgy megveri, hogy erősen megsebesül. A házasság ellenben nem bontható fel, ha a férfi és a nő szegényen nősült és közösen gazdagodtak meg, vagy ha az asszonynak nincsen családja, melyhez a válasz kimondása után visszatérhetne.

— A Hortobágy értékesítése. A múlt héten ülést tartott a Hortobágy értékesítésére alakult bizottság. Az ülésen azonban véglegesen nem határoztak. A bizottság most újabb ülést tart hétfőn, a melyen a Hortobágnak értékesítésére vonatkozó további részleteket megbeszélnek.

— A póttartalékosok újabb behívása. Hogy mikor kerülhet sor a rendes újoncozásra, ezt még ez idő szerint jósolni se lehet. A hadsereg békéltetésénél azonban fenn kell tartani rendes újoncok hiányában is. A hadvezetőséget állandóan foglalkoztatja a kérdés. A hadügyminiszter már határozott a rendes katonai létszám pótlása ügyében. Bécsből érkező hírek szerint a magyarországi csapatvesztésekhez a póttartalékosok 2. és 3. csoportját fogják behívni két hónapi szolgálatra. A behívók kézbizosítását megkísérik a polgári hatóságok útján, de ha ez eredménytelen volna, úgy katonai hatóságok kézbesítik a behívójegyeket.

— Nics kedvezmény a debreceni gazdáknak. Az elmúlt nyáron uralkodó nagy szárazság teljesen tönkretette a debreceni és vidéki gazdák kukorica termését, úgy hogy az egész vidéken semmi se termett. Két év óta tart és a terméketlenség és inséges állapot, a melynek ellensúlyozására a debreceni gazdasági egyesület az idegéből akart tengerit és szálas takarmányt hoztatni. A szállítási költségeit redukáló kedvezményért folyamodott a kereskedelmi miniszterhez. A kérelemre ma érkezett a válasz, a melyben a miniszter megtagadja a gazdák kérelmét. Ezt pedig azzal indokolja, hogy az inséges bizottság igazolása szükséges ahhoz, hogy a gazdasági egyesületnek ezt a kivételes kedvezményt megadja.

— Havas eső esik! . . . Amit a nyáron olyan nagyon vártunk a miért az ország sok helyén imádkoztak az emberek, abban mostanában unósuntig részünk van. A nagy szárazságot felváltotta az eső, a mely néhány nap óta szakadatlan hull a kiszáradt földre. De nem csupán közönséges esőből vettük ki ma a részünket. — Az esti órákban vegyesen kezdett esni a rég óhajtott égi öröm. Künn hűvös szél fúj s valósággal odafagy a felöltőhöz a hó. Ez a havas eső kellemetlen, mert egyrészt korai, másrészt nincs meg az a bűbája, mint azoknak a kedves fehér pihéknek, a melyek zugve, zengve, esőndben hulldogálnak a magasban kilyukadt párnákból.

— Letartóztatott pénzhamisítók. A minap feljelentést tettek a rendőrségen, hogy Jancsó Sándor 33 éves timársegéd és a felesége Nagy Berta fodrásznő mindenütt hamisított husz filléresekkal fizet. A rendőrség figyelemmel kísérte a házaspárt és miután meggyőződött arról, hogy a házaspár

tényleg rendszeresen hamis pénzzel fizet házkutatást tartott Janosó Mester utca 42. számú lakásán, ahol 300 darab hamis 20 fillérest talált. A házaspárt letartóztatták. Janosó bevallotta, hogy a hamis pénzt Somodi Károly földmives gyártja, ők csak a forgalomba hozatalnál működnek közre. A rendesség közbenjárására Somodi Nyáradszeredán letartóztatták.

— **Uj katonai hatóság Debrecenben.** A közös hadügyminisztérium városunk érdekében nagy fontosságú intézkedéseket tett. Elrendelte, hogy Miskolcra a közös lovas dandárparancsnokság Debrecenbe költözzön. A debreceni dandárparancsnokság alá fogják tartozni a helybeli 7. Vilmos huszárezred, az aradi 12-ik és a nyíregyházi 14-ik közös huszárezred. Már a szükséges előintézkedéseket is megtették, mert ugyanis arról értesülünk, hogy a dandáriskola már a Vilmos laktanyában meg is nyílt. Mindhárom lovasezred tisztikarából ki van összesen 33 huszártiszt vezényelve, a kik már ide is érkeztek. Az iskola parancsnoka Kischnek százados, a lovagoló iskoláé pedig Hertelendy főhadnagy.

— **Adjatok, a mit Isten adott!** Egy szegény asszony levelét vettük. Szomorú sorok, a melyből ki rí a nyomor. Kovács Imréné az illető és a Csonka utca 6. szám alatt lakik. Arra kéri a jószívű embereket, hogy segítsenek rajta. A levél itt következik:

Tisztelt szerkesztő ur! Legyen azíves a b. lapjában ezen pár sornak helyet adni: Én egy szerencsétlen család anyja, esedezem a város jó szívé emberekhez, mert férjem nagyon beteg. Anyja vagyok egy másfél éves kis fiúnak és egy kis leánynak, meg egy két hónapos fiúcskának. Nem mehetek kenyeret keresni, hová is mennék ettől a három betegtől, legyenek oly kegyesek valamiképpel segíteni. A lakásból is kitesznek, mert nem bírom a házbéremet fizetni. Reménykedem, hogy csak fölfogják ügyemet a jó szívé emberek. Ne hagyjanak elveszni bennünket, esdve kéri ezt egy szerencsétlen anyja Kovács Imréné. Lakása Csonka utca 6.

Minden adományt kizárólag a szegény asszony lakására kérünk küldeni.

— **Terjed a kanyaró.** Nemcsak Debrecenben, hanem a közeli helységeken is fellépett a kanyaró. Hajduhadházon az utóbbi időben annyira terjed a veszedelmes betegség, hogy Losonezy főorvos jónak látta a legmesszebb menő óvintézkedéseket megtenni a járvány megállítására s elrendelte a község iskoláinak bezárását.

— **A szerencsétlenül járt talyigás.** Az elmúlt éjjel folyamán az állomáson történt szerencsétlenség sebesültje, Bujdosó Mihály talyigás, a kórházból kapott értesülésünk alapján jobban érzi magát. Állapotában tegnap óta javulás állott be és rövidesen teljesen fel fog épülni. A baleset okozóinak kipuhatolására az ügyészség megindította a vizsgálatot.

— **Visszavágyott.** Hosszu évekig cselekedésben szolgált Debrecenben Saja Zsuzsanna. Itt vénült meg, az igaz, hogy nem becsületben, mert mindig inkább hajlott a rosszra, mint a jóra. Az erkölcesit hamar szegre akasztotta, elzüllött, elkoreszosodott és így gyakori vendége lett a rendőrségnek, mely javíthatatlansága miatt végül is kitiltotta a város területéről. — Saja Zsuzsannát érzékenyen sujtotta a sors ezen kegyetlen fordulata, mert nagyon nehezen tudott megválni Debrecen városától. A megváltozhatatlanba azonban bele kellett nyugodnia és feltűnés nélkül távozni volt kénytelen. — Bekóvályogta a vármegyét, de sehol sem volt maradása, egyre visszavágyott. A napokban aztán vissza is tért és abban a reményben, hogy már talán el is felejtkeztek ő

rőla, mindjárt a cselekvés terére lépett. Végig koldulta az utcákat. Keresett is jócskán, a derék nőzemély, amíg tegnap valamiképpen magára nem vonta egyik Piac utcán posztoló rendőr figyelmét, aki azonban irgalom nélkül betessékelt a központra. Itt pedig, bár nem nagyon örültek a viszontlátás örömeinek, vendégül marasztalták.

— **Gazdát cserélt gyógyszerész.** A m. kir. belügyminisztérium a hajduböszörményi „Remény”-hez címzett gyógyszerész személyes üzleti jogát Molnár Miklós eddigi tulajdonosról e hó 18 án Láng Oszkár okleveles gyógyszerészre ruházta át.

— **Bálok alkonya.** A leányalmok tündérvilága a bál, lassan-lassan elhomályosul. Az új idők egérsől lassan lassan a kisebb, bizalmasabb házi mulatságok foglalják el a helyét. A bálók alkonyát jelenti az a beszélgetés is, melyet egyik kollégánk a hölgyekkel folytatott. A hölgyek közt egy igen előkelő és igen szellemes ezeket mondotta: Azon hölgyek kicsiny csoportjába tartozom, akik a bálók iránt egyáltalán nem érdeklődnek. Ma már a bálók célja nincsen, — mondotta — mert ott a leányok idegen fiatal emberekkel ismerkednek meg, így tehát a lányok álma, hogy jövődéli férjikkel a bálban ismerkednek meg, ma már alig valósulhat meg. Sőt ellenkezőleg. A fiatal ember látván a bálkon kifejtett fénytűzést, nőszülni sem mer, vagy ha már nőszül, ahelyett, hogy vonzalma alapján lépne házasságra, mindent a jövő szemüvegén néz. A bálók volt jelentősége a régi időben, ma már jobban tennék a szülők, ha a bálra elköltendő pénzen leányaikat utazni vinnék, ahol ismereteiket kibővíthetnék.

— **Tolvaj koldus.** Rosenvasser Henrik tineses honpolgárnak bár épkézláb ember a koldulás a foglalkozása. A kaftános izraelita ugyanis jövevény. Galiciából származott Debrecenbe és nagyon megszerette ezt a kóser várost. Hogy miért, ennek igen egyszerű a magyarázata. Galiciában dolgozni kellett neki és mégis nagy nyomorúságban tengődött, itt a magyarok között egészen más világ van, hiszen ez egy nadszerű hely, nem is kell fárasztani magát a munkával, mégis megélhet uri módra, csak ki kell nyújtani a kezét és potyog bele a pénz. Nü hát nem lett volna ü egy bolond, ha Galiciában marad? Az ide jövetel az egy fajn idea volt tőle, a kéregetésből még vagyont is gyűjthet, csak szorgalmasan utána kell látni a dolgoknak. Nohát ezt meg is cselekedte és az már bizonyos, hogy példátlan tevékenységet fejt ki e téren, hanem tegnap egy kis baleset érte a jámbor kaftános atyafit. A Hatvan utcán végezte szokásos üzleti sétáját, miközben a 22. számú házban lakó Spitz Karolin hajlékát is megtisztelte látogatásával. Nagy szerényen megállt az ajtóban és várta az alamizsnának nevezett kőcset. Nagy csodálkozására azonban senki sem jelentkezett, beljebb merészkedett, hogy megtudja mi ennek az oka és kiszimatolta, hogy nincs a lakásban senki. Ezen lesújtó észrevétel után éppen távozni készült, mikor a szobában levő toilett asztalon azonban megpillantott egy karperecot és három gyűrűt. Egyszerre feltámadt benne a birnivágyás ösztöne, gyorsan zsebre vágta az ékszereket és távozott. A lopásra azonban hamarosan rájöttek és csakhamar megtudták azt is, hogy a tolvajlást a ravasz izraelita követte el, akit még a délután folyamán sikerült a rendőrségnek kézre háritani. Most aztán Rosenvasser Henriknek aligha be nem alkonyodott, mert minden valószínűség szerint visszatoloncolják Galiciába.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképész, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalu-sy-ház. Állandó fényképkészítés a műterem kapubejáratánál levő kiakathán.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Péntek, okt. 27. „Mongodin ur felesége”, bohózat. Kiss Irén első fellépte. (B)
Szombat, okt. 28. „Államtitkár”, vígjáték. Kiss Irén második fellépte. (C)

* **Suhanc.** Konti József emlékének szentelte tegnap a társulat az előadást. A kegyelet kétségtelenül igen szép dolog, pláne akkor, ha szívvvel lélekkel rója le az ember. A mai előadás szereplői is nagy igyekezettel kívánták áldozni a mester emlékének, azonban mégis jobb lehetett volna az előadás. Főti Frida a címszerepben nagy elevenséggel játszott és pompásan énekelt. Pozsonyi Lankének is zajos estéje volt. A tapsból a mely bőven volt, kijutott Polgárnak, Árkossynak, Békefinek is. A többi szereplők igyekezettel játszottak.

* **Kiss Irén vendégszereplése.** Kiss Irén a debreceni közönség egykori kedvence, a vigszínház kitűnő művésznője ma este a Mongodin ur felesége c. bohózatban lép fel, a melyben egyik régi pompás alakítását Mongodin asszonyt fogja a közönségnek bemutatni. Az előadásban a főbb szerepeket most is Almássy Lola és Békés Gyula játszó, a kik legutóbb is nagy sikert arattak a Mongodin ur felesége előadásán.

* **Az államtitkár ur.** Kiss Irén második vendégfellépése lesz holnap a mikor is az Államtitkár ur c. vígjátékban lép fel egyik legjobb szerepét játsza el. A darabban a többi szerepeket Markovics Margit, Szabó Irma, Csáder Irén, Békés Gyula, Szakács Andor, Kraeznay, Deésy Alfréd, Kondor Ernő játszó.

PAVIRATOK.

Bizalmatlanság.

Nyitra, okt. 26. Nyitramegye ma tartott közgyűlésén bizalmatlanságot szavazott a kormánynak.

A Zeysig-ügy.

Budapest, okt. 26. Bakonyi vizsgálóbíró ma újra kihallgatta Baneth Sándort, a kit egyszersmind utoljára hallgatott ki, mert a Zeysig ügyben a vizsgálatot befejezte.

A kormány látogatása.

Budapest, okt. 26. A Fejérváry-kormány tagjai ma megtekintették az új poliklinikát. Fejérvári ez alkalommal a kormány nevében 40 ezer koronát adományozott az intézetnek.

A cár teljes alkotmányt adott a népnek.

Budapest, okt. 26. Pétervárról szenzációs hírek érkeztek. Az egyik verzió szerint a cár titokban elhagyta Péterhofot, a másik szerint a cár manifesztumot írt alá, hogy népének teljes alkotmányt ad.

Budapesti gabonabörze.

(Déli árlat.)

Budapest, okt. 26.

Buzakínlat és vételkedv mérsékelt. — Szilárd irányszat mellett 32,000 méterháza került forgalomba közben néhány fillérral drágább áron. Egyébb gabonanemek közül tengeri nyugodt, a többi változatlan. — Idő: csős.

Búza októberre	16.66—70.
" áprilisre	17.22—24.
Róza októberre	13.66—70.
" áprilisre	14.22—24.
Kab októberre	14.80—90.
" áprilisre	13.78—80.
Tengeri májusra	13.88—90.
Repcse 1906. augusztusra	25.00—20.

Törvényszék.

§ A postás tolvaja. Tavaly októberben történt, hogy Kapaties Mihály levélfördő táskájából eltűnt 12,600 korona értékű ékszer, melyet egy bécsi cég ajánlott levélben küldött Bechruch A. budapesti ékszerésznek. A rendőrség hasztalanul kereste a tolvajt, végre azonban egy öngyilkosság révén lehallott a lepel a titokzatos lopásról. Egy furdóben ugyanis agyonlőtte magát Kapaties Anna, a levélfördő 17 éves leánya és hátrahagyott levelében azt írta, hogy 6 lepta megédesítját Pap Ferenc rábeszélésére, a ki házasságot ígért neki, a mikor azonban a zsákmány Pap kezébe került, az Amerikába szökött régi szeretőjével: Imrédi Kálmánnal. Pap Ferencet Amerikában Klevelandban néhány hét múlva letartóztatták és bázahozták, a budapesti kir. törvényszék pedig lopás büntetésében való bűnrészségeért 4 és fél évi börtönrre ítélte, melyet a kir. tábla is helyben hagyott. Pap Ferencről időközben hírült, hogy ennek az elvetemült embernek, a Kapaties Anna halálbakergetésén kívül még más bűn is terhelte a lelkét, a mennyiben kettős házasság büntetését is követelt el. Pap ugyanis még 1890-ben Zalaegerszegen elterhelt család leányát, jölehet élt még első felesége szül. Luray Margit, a kit 1887-ben vett el. — A törvényszék ezen bűnéért 2 évi börtönrre ítélte — Pap Ferencet, — a melyet a tábla szintén helyben hagyott. — A kir. Curia ma Szécs Akos bíró elnökletében tárgyalta az ez ügyben benyújtott semmisségi panaszokat s azokat Vargha Ferenc helyettes koronaügyész indítványára elutasította és így hozzájárult az első bíróságok ítéletéhez. — A vádlott Pap Ferencet e szerint a bíróság összesen 6 és fél évi börtönrre ítélte, a melyet legközelebb összbüntetés címén, valamivel leszállítani fog, ha ez iránt Pap ügyvédje folyamodni fog.

Szerkesztői-posta.

K. I. (Ny—a.) Csak az a kérdés: öszintén szereti-e ön azt a fiatalembert, s megbizhatik-e az ön iránt való szerelmének komolyságán. Mindkét kérdéssel tisztában kell lennie, mert, mint maga írja, már két esztendő óta tart ismeretségük. Ennyire már ismerniük kell egymás lelkét. Ha tehát ön is megbizható s a fiatalember is az, akkor semmi esetre nőül ne menjen most jelentkező kéréséhez, hanem várjon. De ha bármelyikükben egyetlen erecske van, amely hajlandó az ingatagságra, akkor fogadjon el a most feléje nyuló kezét. Kinos boldogtalanságtól menekül meg így.

S. J. N. k.—c) A levelében említett munkán kívül figyelmébe ajánljuk még Cavalli Antonio tanulmányát. Címe: Il, Quo vadis? Studio critico. Piacenza, 1901. Szerző folytonos összehasonlításokat tesz Manzoni „A jegyesek” című regénye és Sienkiewicz „Quo vadis?” a között. Az összehasonlítás végső eredményeképen azt mondja: „A lengyel író nem mulja fölül Manzoni, ki, véleményünk szerint, — a nagyok között is a legnagyobb, de hogy sportnyelven szóljunk, — 5 igen jó második.”

„Itt élned halnod kell!”

— Regény. —

Írta: Inotay Béla.

35.

V.

Pénzkérdések.

Képzeltetik olvasóink, hogy Jenőnk nem valami épületesen érezte magát az első tivornya után.

Keservesen kászoldott ki ágyából. Hogy gunyolódta azok a kivácsi ákcsok! Ugy-e máskor, hogy felkeltél ebresztő suttyogó-sunkra! Bezzeg, nem rugtál be a mi méz-harmatunktól, de soha! Be bolond lenna a pacirta is, ha még egyszer dalt csattogna a kedvedért! Az ám! Ugy ám! Tessék csak fölászoldni és menni Gutti Barnabás bácsihoz! Otthon pedig hogy várja Milena a verset, a levelet, azt a mindennapit, azt az édes-kedveset! Bizony nem hittük volna az urfiró!

Gunyolódjatok csak; gunyolódjatok! Jenőnek biába beszéltek. Sajnálja a gyöngéd lelkéhez nem illő tivornyát, első gondolata mégis a könyv, Milena és az ifju Victorisz bizalmas barátsága volt. Fullánkot érzett szívében, sajtó szívvvel indult napi munkájára.

Barnabás ur ma jobb lábbal kelt az ágyból. Jóízű reggelivel várta Jenőt s gondja volt rá, hogy a munkához minél erősebb Muccát kapjon. Ismerte Jenőnek azt a tulajdonságát, hogy a kávétól pompás munkáló kedvre tesz szert.

Jenő elmosolyodott. Ő is jól megabakoltatta a lovát, ha hosszabb utra készült. — Akkor ő száguldott nemes paripáján, most öt nyergelék meg, maga lón, — a szó játszó pajtás szavaival élve, — „ige-vonó állattá.”

— Ehhez a képhez versikét, ebből a német lapból novellát, a franciából természetrajtot, az angolból egy kis egészségügyi elmefuttatást, aztán ráadásul Petőfi dícsítő ódát, egyet a lányoknak, mást a fiuknak. . . Ez a mai teendő: délig elvégezheted, délutánra egy órácskára valód marad. . . Rajta, dolgozzunk hát!

Jenő „katzenjammer” dacára derakasan végezte feladatát. De azért nem bánja, ha a jó Barnabás órája kissé gyorsabban jár a szokottnál. Az erkölcsös versikéből erőnkerejével Milenát ünneplő vers akart kikeredni, a német, francia és angol prózába a tét irodalmi nyelv kifejezési vegyületek, a melyek gyorsan rikoltoztak felé.

Váratlanul vége szakadt Jenő kinszen vedésének.

Nem ismeretlen hang szólalt meg a szomszéd szobában:

Serénk Aladár vagyok. . . Császári királyi ksmarás. Az öcsémet, Serénk Jenőt keresem!

— Örvendek, örvendek, hajlong pagodli alakjával Barnabás ur. Ott dolgozik, ott dolgozik, itteget Jenő felé.

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 26 szám. (B)

Péatek, október hó 27-én:

KISS IRÉN A VIGSZINHÁZ TAGJÁNAK ELSŐ FELLEPTÉVEL:

Mongodin ur felesége.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Blum Ernst és Raul Toche. Fordította: Fenyéri Mór. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Mongodin — — — Békés Gyula.
Rosalie, neje — — — Árdai Ida.
Lucienne, Rosalie unokahuga — Szabó Irma.
Montepiat Clorinda — — Kiss Irén.
Fougerolles Rébert festő — — Fejyey Lajos.

Holnap, szombaton, október hó 28-án:

Bérlet 27. szám. (C)

KISS IRÉN második felleptével:

AZ ÁLLAMTITKÁR UR.

Vigjáté

Nyilt-tér.

A debreceni izr. szent egylet „Cheora-Kaisa” előljárósága mély fájdalommal jelenti, hogy az egylet érdemes tagja

Berger Hermán ur

élete 56-ik évében 1905. év október hó 26-án jobblétre szenderült.

Az elhunyt hült tetemei 1905. év október hó 27-én délelőtt fél 10 órakor ignak a József kir. herceg u. 58. számú gyászházából az izr. temetőbe örök nyugalomra kísértetni, mely kísérethez való csatlakozásra az egyleti tagok tisztelettel felkértenek.

Debrecen, 1905. október 26.

Az izr. szent egylet előljárósága.

ÁLLAM VASUTAK menetrendje 1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6	55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz. —	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs — S.-A.-Ujhely-Kassát	d. u.	4	36
m. á. vasutó	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
d. e.	8	09	
m. á. vasutó	d. e.	8	16
H.-Böszörmény) vásártérről —	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály) m. á. vasutó	d. u.	11	20
felé) vásártérről —	d. u.	4	41
m. á. vasutó	d. u.	4	54
vásártérről —	este	7	—
m. á. vasutó	este	7	07
vásártérről —	reggel	4	35
F.-Abony felé m. á. vasutó	reggel	4	56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4	58
O.-Köcs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5	16
O.-Köcs — Polgár felé vásártérről	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Derecske — N.-Léta felé — —			
Bpestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
Á d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	57
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár — M.-Sziget felől — —	d. e.	4	31
Csak M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Sziget felől — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11	31
vásártérről —	reggel	7	33
B.-Sz.-Mihály) m. á. vasutó	d. e.	7	40
H.-Böszörmény) vásártérről —	este	6	22
felé) m. á. vasutó	este	6	28
vásártérről —	d. u.	3	23
m. á. vasutó	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasutó	d. u.	7	54
O.-Köcs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Köcs — Polgár felől m. á. v.-hoz	reggel	5	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	18
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3	—

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pillulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pillulák a

Székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik. Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tegeres bérmentve szállítatik.

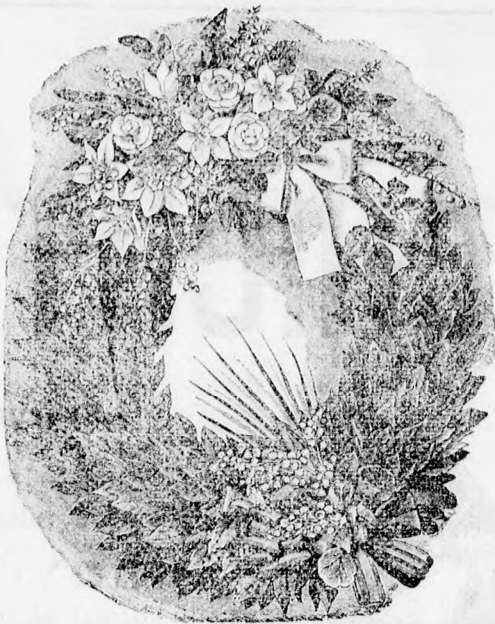

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerháza Bécs, I., Plankeng 6. **Kapható:** Debrecen: Balázs Ödön, Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész utraknál.

NYAVALYATÖRÉS!

Ai nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszerház” által **Majna-Frankfurt.**

Mindszent és halottak napjára!

Szebbnél szebb koszorúk szárított és művirágokból legujabb minta szerint Paczelt János virág üzletében készen vannak nagyérdemű közönségnek rendelkezésére. Friss élővirág koszorúkra megrendeléseket elfogad és bárhova pontosan szállít. Virág csokrok, fej- és mellidiszek legjobb ízléssel köttetnek.

Tömeges megtekintést és megrendeléseket kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Paczelt János

mag- és virágkereskedése Debrecen.

Uj betétek után

4¹/₂%-ot fizet

f. hó 23-ától

a Debreceni

Ipar- és Kereskedelmi Bank.

≡ Ekszer különlegességek ≡

KIZARÓLAG

Halász Nándor ékszerésznél kaphatók

DEBRECEN Piac-utca 24 szám.
Fehérló szálló épületében.

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra az őszi divat ujdonságai

**Divat kelmék
Angol flanellek
Posztók Costümre
Mosó vелеzek stb. stb.**

Külön szőnyeg osztály.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NADOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körut 17,**

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilve Ferenc, Koczián Dezső, Radakovits Géza, Tóth Béla gyógyszerházában.

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 25 N.-Küküllőmezeje)
volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait
óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep amely
ez évben is valóban szép és minden tekintetben
kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.
Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

Szőlővessző

A világhírű

„Delawáre“

adja a legjobb bort!

Ottani permetezni nem kell!
a szőlészeti kincse.

A phyloxera ellen áll!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymennyiségű síma és gyökeres Delawáre vessző eladás

Cím:

Szigyártó és Takács

Telep: Alsó-Szeged.

Központi iroda: Felső-Szeged.
Somogy-m

Legjobb bajuszpedrő

a híres Debreceni

„CIVIS“ bajuszpedrő

amely nem tép, de jól összetartja és nötteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Klipó“-hoz DEBRECENBEN.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel

üszta és ment káros alkatrészeket

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht Győpny cég

Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel valamely káros

keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

használjuk

kiváló hatású tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármilyen mosási célra, úgymint:

saját használatra

minden ruhaneműnél

és

mindenhez

a mi egyáltalában mosva lesz.

Hirdetések felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80-89. BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. Telefon 80-89.
a magyar királyi szab. osztálysorsjáték főelrusítója.

Sürgönyelm:
Sárkányék Budapest.

Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi banknál és
a magyar kir. postatakarékpénztárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt

nyújtunk sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzálogosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltak és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kérvet feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámitolom és könnyen törleszhető váltó és személyhiteli nyújtok.

Tisztáiselők és katonatisztek

amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosok és földbirtokosoknak

II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatok.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek, úgyszintén minden levelet, választélyeg nélkül is, rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA

BUDAPEST, VI. Ó-UTCA 6.

25 év óta törvényszékiileg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu sorsjegyei már legjobban és legfontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencsés számokat ajánlom, mert ezek nagy nyereménnyel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	56762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő-lap.

SÁRKÁNY S. bankháza Budapest, VI., Ó utca 6.

Megrendelem önöknél a ..... számú

és ennek árát .....

A nem kívántat
tessék áthuzni.

egész
fél
negyed
nyolczad
sorsjegyet

Név: .....

Lakhely, u. p. ....